

1 ואִיבֵיעַת אִימָא, משנתינו כרפנן, שגם דבריהם לא נאמרו כאחד,
2 אלא בתחילת דבריהם שהתירו אף הטבלה מדובר ביום טוב,
3 ובסוף דבריהם שהתירו רק השקה מדובר בשבת. וְכֹלָה מְתִיבִין
4 בְּשֵׁשֶׁת נאמרה, ולכן התירה השקה ואסרה הטבלה:
5 ***

6 הגמרא מביאה ברייתא הדנה בדין טבילה בבין השמשות: תנו
7 רבנן, כְּלִי שֶׁמָּקָא מִעֵרֵב יוֹם טוֹב, אֵין מְסַבִּילִין אוֹתוֹ בֵּין הַשְּׁמֹשׁוֹת
8 שֶׁל כְּנִיסַת הַחֹג, כִּיּוֹן שֶׁסֶפֶק לֵילָה הוּא, וְאִסּוּר לְהַטְבִּיל בְּיוֹם טוֹב.
9 רַבִּי שְׁמַעוֹן שׁוּזְרִי אָמַר, אֵף בְּחֹל הָאֵין מְסַבִּילִין אוֹתוֹ בֵּין הַשְּׁמֹשׁוֹת,
10 כְּלוּמֹר, אֵין מְנִיחִין לָמִי שְׂבָא לְהַטְבִּיל בְּזִמְנָא זֶה לַעֲשׂוֹת כֵּן, מִפְּנֵי
11 שְׁצִירָף הָעֵרֵב שְׁמֶשׁ, כְּדִי שִׁיחִיד רָאוּי לְהִשְׁתַּמֵּשׁ בּוֹ לְתַרּוּמָה, וְהָא
12 לְהַטְבִּיל עֵתָה וְדָאִי דַעְתּוֹ לְהִשְׁתַּמֵּשׁ בּוֹ בְּלֵילָה, וּבִאֲמַתּוּ, מַחֲמַת
13 הַסֶּפֶק שְׂמָא כְּבֵר לֵילָה, צִרִיךְ לְהַמְתִּין עַד שֶׁתַּעֲרִיב הַשֶּׁמֶשׁ
14 לְמַחֲרָת.

15 שואלת הגמרא: וְכִי תֵּנָא קָמָא לֹא בְּעֵי הָעֵרֵב שְׁמֶשׁ לְתַרּוּמָה, וּמִדּוּעַ
16 אִינוּ חוּשׁ לְחַשְׁשׁוֹ שֶׁל רַבִּי שְׁמַעוֹן שׁוּזְרִי. מְשִׁיבָה הַגְּמָרָא: אִמָּר
17 רַבָּא, אֲשַׁכְּחִיתִּיהּ לְרַבֵּן דְּבִי רַב – מִצָּאֵתִי אֶת הַתַּלְמוּדִים שֶׁבְּבֵית
18 הַמִּדְרָשׁ, דִּיתְבִּי וְקָא אִמָּרִי – שִׁישְׁבוּ וְאִמְרוּ בְּבִיאָר מַחְלֻקַּת זֶה,
19 וְדָאִי גַם תֵּנָא קָמָא חוּשׁ לְכַךְ, אֵלֹא בְּמִשְׁכָּשְׁתּוֹ נִפְתָּר מִתּוֹךְ מַעֲשֵׂיו
20 קָמְפִּלְגִי – חֻלְקִים הֵם בְּמִקְרָה מְסוּיִם, הָאֵם נִיכֵר מִתּוֹךְ הַנִּהגְתּוֹ
21 שִׁיּוּדַע שְׁצִירָף הָעֵרֵב שֶׁמֶשׁ אוֹ לֹא. וְהִיכִי דְמִי, בְּגִזְזִין דְּנִקְיִין מִנָּא
22 וְשִׁאֲרוֹ כְּלִי בִּירְיָה, וְרַחֲמִי וְאִוִּיל וְרוּץ וְהוֹלֵךְ בֵּין הַשְּׁמֹשׁוֹת
23 לְאִמְבּוּלִיָּה. מָר וְתֵנָא קָמָא בְּכֵר, הָאִי דְקָא רַחֲמִי וְאִוִּיל, הוּא מִשּׁוּם
24 דְּמִידַע יָדַע דְּבְעֵי הָעֵרֵב שְׁמֶשׁ, וְלִכֵּן מִמָּהֵר כְּדִי לְהַסְפִּיק לְהַטְבִּיל
25 קוֹדֶם הַלֵּילָה. וְמָר וְרַבִּי שְׁמַעוֹן שׁוּזְרִי בְּכֵר, שְׂמָא אִינוּ יוֹדַע,
26 וּמִחֲמַת מְלָאכְתּוֹ הוּא דְקָרְהִיט, וְלִכֵּן יֵשׁ לְמוֹנְעוֹ מִלְּהַטְבִּיל. מְסוּיִם
27 רַבָּא: וְאִמְרִינָא לְהוּ אִנָּא – וְאִמְרִיתִי אֲנִי לְתַלְמוּדִי בֵּית הַמִּדְרָשׁ, בְּסֵתָם
28 אִדָּם שֶׁמִּשְׁכָּשְׁתּוֹ נִפְתָּר מִתּוֹךְ מַעֲשֵׂיו שְׂרוּצָה לְהַסְפִּיק לְהַטְבִּיל קוֹדֶם
29 הַלֵּילָה, דְּכֹלִי עֲלֵמָא לֹא פְּלִיגִי שִׁישׁ לְתַלּוֹת שֶׁמֶשׁ מִמָּהֵר מִפְּנֵי שִׁיּוּדַע
30 דִּין הָעֵרֵב שֶׁמֶשׁ, וְאֵין לְמוֹנְעוֹ מִלְּהַטְבִּיל. אֵלֹא בִּי פְּלִיגִי, בְּכִנּוּן שֶׁהִיד
31 לוֹ לְאִדָּם זֶה כְּלִי אַחֵר דְּאִימָמִי בְּשֶׁרֶץ בְּשִׁיעוֹר פְּחוֹת מְבַעֲרָשָׁה.
32 וְאִתָּא לְקָמִיָּה דְּרַבֵּן לִשְׁיּוּלִי וְלִשְׁאֲלוֹ, הָאֵם כְּלִי שֶׁנִּגַּע בְּשֶׁרֶץ
33 שְׁהוּא פְּחוֹת מְבַעֲרָשָׁה, אִימָמִי אִי לֹא. מָר וְרַבִּי שְׁמַעוֹן שׁוּזְרִי בְּכֵר,
34 מְדָא לֹא גְמִיר – כֵּשֶׁם שֶׁלֹּא לְמוֹד לְמַד עוֹלָם זֶה, דִּין הָעֵרֵב שְׁמֶשׁ נִמְי לֹא
35 גְמִיר, וְמָה שֶׁמֶשׁ מִטְבּוֹל יֵשׁ לְתַלּוֹת שְׁהוּא מִפְּנֵי שֶׁמֶשׁ מִמָּהֵר
36 לְמַלְאכְתּוֹ, וִישׁ לְמוֹנְעוֹ מִלְּהַטְבִּיל בֵּין הַשְּׁמֹשׁוֹת. וְמָר וְתֵנָא קָמָא
37 בְּכֵר, דּוּקָא הָא וְשִׁיעוֹר הַשֶּׁרֶץ לְטָמָא הוּא דְלֹא גְמִיר, מִפְּנֵי שֶׁאִינוּ
38 מְפּוֹרֵשׁ בְּתוֹרָה, אֵלֹא מִזְּהִלְכָּה לְמִשְׁה מְסוּיָה. אֲבָל הָא דְצִרִיךְ הָעֵרֵב
39 שְׁמֶשׁ, יֵשׁ לָנוּ לְתַלּוֹת שְׁמִיר: שְׁהִי מְפּוֹרֵשׁ בְּתוֹרָה. וְלִכֵּן אֵין צִרִיךְ
40 לְמוֹנְעוֹ מִלְּהַטְבִּיל בֵּין הַשְּׁמֹשׁוֹת:
41 ***

42 שנינו במשנה: וּמְסַבִּילִין מִנֵּב לִנְב, וּמַחְבּוּרָה לְחַבּוּרָה: הַגְּמָרָא
43 מְבִיאָה בְּרִייתָא הַמְבַּאֲרֶת דִּינִים אֵלֶּה: תְּנוּ רַבֵּנָן, בִּיצָד הִיא הַטְבִּילָה
44 מִנֵּב לִנְב, הָרוּצָה לְעֲשׂוֹת אֶת גֵּתוֹ וְלִדְרוֹךְ אֶת עֲנְבִיו עַל גֵּב – בְּכִלִּי
45 שֶׁנִּטְמָא וְהַטְבִּילוּ לִשְׁם בִּידוֹ וְלִדְרוֹךְ בּוֹ זִיתוֹ וְכֵן אִם רוצה לַעֲשׂוֹת
46 בִּידוֹ וְלִדְרוֹךְ זִיתוֹ עַל גֵּב – בְּכִלִּי שֶׁהַטְבִּילוּ לִשְׁם גֵּתוֹ, עוֹשֶׂה כֵּן,
47 ואֵין צִרִיךְ לְטַבֵּלוֹ שׁוּב. וְכוּנָתָה מִשְׁנֵתִינוּ שֶׁאֵם בֹּא לְהַחֲמִיר
48 וְלְהַטְבִּילוֹ, מוֹתֵר לְהַטְבִּילוֹ בְּיוֹם טוֹב, שֶׁאֵין נִחְשָׁבֶת הַטְבִּילָה
49 כְּתִיקוֹן כְּלִי, שְׁהִי אֵין צוּרֵךְ בַּה.
50 בִּיצָד מְחַבּוּרָה לְחַבּוּרָה, מִי שֶׁטְבַל עֲצֻמוֹ וְכִלּוֹ מִטְמֵאֵתָם בְּעֵרֵב
51 פֶּסַח עַל דַּעַת שְׁתֵּיהֶם אוֹיֵב פֶּסַח מְחַבּוּרָה זֶה, וְנִמְלֵךְ רוּצָה לְאֹבּוֹל

52 הַפֶּסַח מְחַבּוּרָה אַחֲרָה, הָרְשׁוּת בִּידוֹ, ואֵין צִרִיךְ לְטַבֵּלוֹ שׁוּב. וְכוּנָתָה
53 מִשְׁנֵתִינוּ שֶׁאֵם בֹּא לְהַחֲמִיר וְלַחֲזוֹר וְלְטַבֵּלוֹ הוּא וְכִלּוֹ לִשְׁם
54 הַחֲבּוּרָה הַשְּׁנִיָּה, טוֹבֵל אִפִּילוֹ בְּיוֹם טוֹב, שְׁהִי טְבִילָה שֶׁאִינָה
55 צְרִיכָה הִיא, וְלֹא נִחְשָׁב לְמַתְקָן:

משנה

56 מִשְׁנֵתִינוּ עוֹסֶקֶת בְּדִין הַקֶּרֶת קֶרְבָּנוֹת יַחֲיד בְּיוֹם טוֹב: בֵּית שְׁמַאי
57 אוֹמְרִים, מְבִיאִין שְׁלָמִים בְּיוֹם טוֹב, וְשׁוֹחֲטִים וּמְקַרְבִּים אוֹתָם.
58 וְאֵלֶּם אֵין סוֹמְכִין עֲלֵיהֶן בְּיוֹם טוֹב, מִשּׁוּם אִסּוּר שְׁבוּת. אֲכָל לֹא
59 מְקַרְבִּים עוֹלוֹת בְּיוֹם טוֹב, כִּיּוֹן שֶׁאֵין בָּהֶם אֲכִילָה לְאִדָּם. וְבֵית הֵלֵל
60 אוֹמְרִים, מְבִיאִין בְּיוֹם טוֹב בֵּין שְׁלָמִים וּבֵין עוֹלוֹת, וְאֵף סוֹמְכִין עֲלֵיהֶן
61 בּוֹ בְּיוֹם:
62 ***
63

גמרא

64 שנינו במשנה שְׁמוּדִים בֵּית שְׂמַאי וּבֵית הֵלֵל שְׁשִׁלְמִים קֶרְבִּים בְּיוֹם
65 טוֹב, אֵלֹא שֶׁנִּחְלָקוּ אִם סוֹמְכִים עֲלֵיהֶם. וְכֵן נִחְלָקוּ הָאֵם מְקַרְבִּים
66 עוֹלוֹת, וּמִבְּאֵרֶת הַגְּמָרָא בִּאִיזָה שְׁלָמִים וְעוֹלוֹת מְדוּבָּר: אִמָּר עוֹלָא,
67 מִחְלֻקָּתָה, בְּשִׁלְמִי חֲגִיגָה לְסוּפָה עֲלֵיהֶם, וְעוֹלָת רִאִיָּה לִקְרָב. דְּבֵית
68 שְׁמַאי בְּכֵר, נֹאמַר בְּדִין הַקֶּרֶת חֲגִיגָה בְּיוֹם טוֹב (וִיקְרָא כַּג מֵא),
69 וְחֲגִיגָתָא אוֹתוֹ חֵג לַח, וְחֲגוּתָם מִשְׁמַע שְׁחֲגִיגָה, אֵין וְקֶרְבָּה בְּיוֹם
70 טוֹב, אֲבָל עוֹלָת רִאִיָּה לֹא קֶרְבָּה בְּיוֹם רָאשׁוֹן שֶׁל חֵג, אֵלֹא בְּשִׁאֲר
71 יְמֵי הַמוֹעֵד. וְבֵית הֵלֵל בְּכֵר, לַח מִשְׁמַע שְׁכָל קֶרְבָּנוֹת דְּלַח קֶרְבִּים
72 בְּיוֹם טוֹב, וְאֵף עוֹלָת הָרִאִיָּה בְּכָלִל, אֵף שֶׁאֵין בָּהּ אֲכִילָת אָדָם. אֲכָל
73 נְדָרִים וְנִדְבּוֹת שֶׁאֵין חוֹבַת הַיּוֹם, לְדַבְּרִי תֵּבֵל אֵין קֶרְבִּין בְּיוֹם טוֹב.
74 וְכֵן אִמָּר רַב אֲדָא בְּרַ אֲהֵבָה כְּדַבְּרֵי עוֹלָא, נְדָרִים וְנִדְבּוֹת אֵין קֶרְבִּין
75 בְּיוֹם טוֹב לְדַבְּרֵי הַכֵּל.
76

77 מִקְשָׁה הַגְּמָרָא: מְתִיבִי, שְׁנִינוּ בְּבִרְיִיתָא, אִמָּר רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן אֱלֵעָזָר,
78 לֹא נִחְלָקוּ בֵּית שְׁמַאי וּבֵית הֵלֵל עַל עוֹלָת שְׁאִינָה שֶׁל יוֹם טוֹב וְנִדֵּר
79 וְנִדְבָחָה, שְׁאִינָה קֶרְבָּה בְּיוֹם טוֹב. וְכֵן לֹא נִחְלָקוּ עַל שְׁלָמִים שֶׁחֵן שֶׁל
80 יוֹם טוֹב וְשִׁלְמִי חֲגִיגָה וְשִׁלְמִי שְׁמַחָה שְׁקָרִיבִין בְּיוֹם טוֹב, אֵלֹא עַל
81 מַה נִּחְלָקוּ, עַל עוֹלָת שְׁהִיא שֶׁל יוֹם טוֹב וְעוֹלָת רִאִיָּה, וְכֵן נִחְלָקוּ
82 עַל שְׁלָמִים שְׁאִינָן שֶׁל יוֹם טוֹב וְנִדֵּר וְנִדְבָחָה. שְׁבִית שְׁמַאי אוֹמְרִים,
83 לֹא יָבִיא אוֹתָם בְּיוֹם טוֹב, וּבֵית הֵלֵל אוֹמְרִים, יָבִיא. וּמִבּוּאֵר שְׁגַם
84 שְׁלָמִי נִדְרִים וְנִדְבּוֹת קֶרְבִּים בְּיוֹם טוֹב לְבֵית הֵלֵל, וְשִׁלְא כְּדַבְּרֵי
85 עוֹלָא.

86 מִתְרַצָּת הַגְּמָרָא: תְּרִין וְאִימָא תְּבִי – שְׁנָה אֶת גִּירְסַת הַבְּרִייתָא, וְכֵן
87 הִיא גִּירְסָא, אִמָּר רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן אֱלֵעָזָר, לֹא נִחְלָקוּ בֵּית שְׁמַאי וּבֵית
88 הֵלֵל עַל עוֹלָת וְשְׁלָמִים שְׁאִינָן שֶׁל יוֹם טוֹב, שְׁאִין קֶרְבִּין בְּיוֹם טוֹב,
89 וְעַל שְׁלָמִים שֶׁחֵן שֶׁל יוֹם טוֹב, שְׁקָרִיבִין בְּיוֹם טוֹב. עַל מַה נִּחְלָקוּ, עַל
90 עוֹלָת שְׁהִיא שֶׁל יוֹם טוֹב. שְׁבִית שְׁמַאי אוֹמְרִים, לֹא יָבִיא עוֹלָה זֶה,
91 וּבֵית הֵלֵל אוֹמְרִים, יָבִיא.

92 תִּירוּץ אַחֵר: רַב יוֹסֵף אִמָּר, תִּנְצֵי שְׁקֵלָתָה מִעֲלֵמָא – וְכִי נִלְקַחוּ כֹל
93 הַתְּנָאִים מִהַעוֹלָם, שֶׁאֵינֶךָ יוֹכֵל לְמַצּוֹא תֵּנָא הָאֹמֵר כְּדַבְּרֵי עוֹלָא,
94 עַד שֶׁנִּצְרַכְתָּ לְשַׁבֵּשׁ הַבְּרִייתָא, וְהֵלֹא מַחְלֻקַּת תִּנְצֵי הִיא, וְיִסְבּוֹר
95 עוֹלָא כְּאוֹתוֹ תֵּנָא שֶׁנִּחְלַק עַל רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן אֱלֵעָזָר. דְּתִנְצֵי, שְׁלָמִים
96 הַבָּאִים מִחֲמַת יוֹם טוֹב וְשִׁלְמִי חֲגִיגָה וְשִׁלְמִי שְׁמַחָה בְּיוֹם טוֹב,
97 בֵּית שְׁמַאי אוֹמְרִים, סוֹמֵךְ עֲלֵיהֶן מִעֵרֵב יוֹם טוֹב וְשׁוֹחֲטִין בְּיוֹם טוֹב,
98 וּבֵית הֵלֵל אוֹמְרִים, סוֹמֵךְ עֲלֵיהֶן בְּיוֹם טוֹב, וְשׁוֹחֲטִין בְּיוֹם טוֹב.

ביצה דף יט עמוד ב תלמוד בבלי המבואר "שפה ברורה – עזו והדר" (ליום שישי) קצט

המצות וּבַחַג הַשְּׁבֻעוֹת וּבַחַג הַסֻּכּוֹת, ללמדנו ששלושת רגלים אלו
הם הזמן שקבעה תורה לתשלום הנדר, וכיון שעברו שלשה רגלים
ולא שילם את נדרו עובר בלאו של 'בל תאחר'. ובענין זה נחלקו
התנאים בברייתא: תנא קמא סבר שלש רגלים סתם אמר רחמנא
לזמנו של הלאו, ואפילו אם עברו שלא כסדרן האמור בכתוב, ולכן
נתן תנא קמא עצה טובה, שאם מחוייב אדם תורה יביאנה בחול
המועד של סוכות בזמן עלייתו לרגל, ואף שרק עתה נדרה, כיון
שבפסח לא יוכל להביאה משום חמץ שבה, ובעצרת לא, מפני
שאין נדרים ונדבות קרבים ביום טוב, ויצטרך לעלות לירושלים
פעם נוספת קודם עצרת, כדי להקריבה בטרם יעבור עליה בבל
תאחר. ורבי שמעון סבר, דווקא כשעברו שלשה רגלים כסדרן
האמור בכתוב, אין – עובר בבל תאחר, אבל אם עברו שלא
כסדרן, לא עובר. ופירוש דבריו הוא, כל שבא בחג המצות, כלומר
שנדר קודם הפסח והיה יכול להביאו בפסח, בא בחג השבועות או
בחג הסוכות, אבל לאחר מכן יעבור בבל תאחר. אך כל שלא בא
בחג המצות, כלומר, שלא יכול היה להביאו בפסח משום שנדר
לאחריו, אינו בא בחג השבועות וּבַחַג הַסֻּכּוֹת שלאחריו, אלא
יכול להביאו גם בסוכות של השנה שלאחריו, כיון שאין עובר
בבל תאחר עד שיעברו עליו שלש רגלים כסדרן.

הגמרא מבארת דברי רבי אלעזר: רבי אלעזר ברבי שמעון אומר,
מביא אדם תודתו כחג הסוכות. מבררת הגמרא: אימת מביא,
אלימא בחולו של מועד, היינו תנא קמא, ומה הוסיף על דבריו.
אלא בהכרח כוונתו ביום טוב. וקסבר נדרים ונדבות קריבין ביום
טוב. וכרבי שמעון בן אלעזר לעיל (ע"א), הסובר שלדברי בית
הלל קרבים שלמי נדבה ביום טוב. וזה מה שאמרה הגמרא 'והני
תנאי כהני תנאי'.
שואלת הגמרא: וימא שניא חג הסוכות דנקט רבי אלעזר, והלא
בכל יום טוב הוא כן. משיבה הגמרא: רבי אלעזר ברבי שמעון נקט
כן למעמיה. דתניא, רבי שמעון אומר, לא יאמר הכתוב בפסוק
הנדרש לענין בל תאחר, 'חג הסוכות', שהרי בו הכתוב שלפניו
מדבר, 'חג הסוכת תעשה לך שבועת ימים'. ואף שחזרה התורה
למנות את כל הרגלים כדי ללמדנו שהם הזמן הקובע ללאו של
בל תאחר באמור, לא היה לה להזכיר חג הסוכות, שהרי עוסקים
כתובים אלו בענייניו. ולמה נאמר, כדי לומר שזה אחרון לסדר
הרגלים הקובע לענין בל תאחר, ורק אם עברו פסח עצרת וסוכות
על פי סדר זה, עובר בבל תאחר. רבי אלעזר ברבי שמעון חולק
ואומר, מה שהזכיר הכתוב 'חג הסוכות' הוא כדי לומר שחג זה
בלבד הוא הגורם לעבור בבל תאחר, ואף אם נדר קודם סוכות,
עובר מיד לאחריו בלאו זה. ולכן אמר, 'מביא אדם תודתו בחג
הסוכות', כדי שלא לעבור בבל תאחר.

הגמרא מפרשת את המשך דברי רבי אלעזר: ויציא בה [בתודתה]
משום שמחה, ואינו יוצא בה משום חגיגה:
מקשה הגמרא: פשיטא שאינו יוצא בה משום חגיגה, שהרי חגיגה
דבר שבהובאה הוא, כנאמר (ויקרא כג מא) ויחגגו אתו חג לה', וכל
דבר שבהובאה אינו בא אלא מן החולין, ולא מנדרים ונדבות
שמחוייב ועומד בהם משום נדרו. מתרצת הגמרא: לא צריכא
להשמיענו שאינו יוצא בה משום חגיגה, אלא דאף על גב דפריש
בשעה שנדר התורה שיצא בה ידי חובת חגיגה, אינו מועיל.
וכדבעא מינה רבי שמעון בן לקיש מרבי יוחנן, האומר הרי עלי
תודה, ואציא בה אף ידי חגיגה ברגל, האם מועיל תנאו, ויוציא
בתודה ידי חובת חגיגה, או לא. וכן יש להסתפק במי שאמר הריני
נזיר,

אבל שלמי נדרים ונדבות, לדברי הכל אין קריבין ביום טוב. וכדברי
תנא זה סבר עולא.
מוסיפה הגמרא: והני תנאי שבברייתא להלן, אף הם נחלקו בי הני
תנאי דלעיל, בדיון הקרבת נדרים ונדבות ביום טוב. דתניא, אין
מביאין קרבן תודה כחג המצות, מפני לחמי הקמץ שבה. ולא
בעצרת [חג השבועות], מפני שהוא יום טוב, ואסור להקריב בו
נדרים ונדבות. אבל מביא אדם תודתו בחול המועד של חג
הסוכות. רבי שמעון אומר, הרי הוא אומר (דברים טז טז), 'שלוש
פעמים בשנה יראה כל זכורך את פני ה' אלהיך במקום אשר יבחר,
כחג המצות וּבַחַג הַשְּׁבֻעוֹת וּבַחַג הַסֻּכּוֹת, ולא יראה את פני ה'
ריקס'. וכך נדרש הכתוב, כל קרבן שבה כחג המצות, בא כחג
השבועות וּבַחַג הַסֻּכּוֹת, וכל שלא בא כחג המצות אינו בא כחג
השבועות וּבַחַג הַסֻּכּוֹת. רבי אלעזר ברבי שמעון אומר, מביא אדם
את תודתו ביום טוב של חג הסוכות, ויוציא בה [באכילת בשרה]
ידי חובתו משום שמחה, ואין צריך להקריב שלמים אחרים לשם
כן. ואולם אין יוצא בה משום חגיגה, שעצם הקרבתה חובה, ודבר
שבחובה אינו בא אלא מן החולין, ולא מבחמה החייב להקריבה,
כגון תודה.

מפרשת הגמרא את שלשת השיטות השנויות בברייתא, ועל פי זה
יתבאר שנחלקו בדיון הקרבת נדרים ונדבות ביום טוב: אמר ר', אין
מביאין תודה כחג המצות, מפני חמץ שבה. מקשה הגמרא: פשיטא,
ומדוע נצרך תנא קמא להשמיענו זאת. מתרצת הגמרא: אמר רב
אדא ברבי יצחק, ויש שאמר לה – לתירוץ זה בשם רב שמואל
בר אבא, אין כוונת התנא להקריבה בחג עצמו, אלא הכא פארפעה
עשר בניסן עסקינן, וקסבר התנא שאין מביאין קדשים לבית הפסול,
כלומר, אסור להקריב קרבן באופן שגורם למעט בזמן אכילתו
שקבעה לו תורה, ועל ידי זה עלול לבא לידי פסול נותר, ולכן אין
להביא תודה [הנאכלת ליום ולילה] בערב פסח, שהרי ממעט זמן
אכילת לחמי החמץ עד סוף שעה רביעית ביום, ויפסלו בנותר.
עוד אמר תנא קמא: ולא בעצרת מפני שהוא יום טוב. מפרשת
הגמרא: קסבר, נדרים ונדבות אין קריבין ביום טוב. וכשיטת התנא
בברייתא לעיל.

עוד אמר: אבל מביא אדם תודתו כחג הסוכות. מבררת הגמרא:
אימת מביא. אלימא ביום טוב עצמו, והא אמרת ולא בעצרת, מפני
שהוא יום טוב. משיבה הגמרא: אלא בחולו של מועד.
הגמרא מבארת דעת רבי שמעון: רבי שמעון אומר, הרי הוא אומר
'כחג המצות וּבַחַג הַשְּׁבֻעוֹת וּבַחַג הַסֻּכּוֹת'. ויש לדרוש, כל קרבן
שבה כחג המצות, בא כחג השבועות וּבַחַג הַסֻּכּוֹת, וכל שלא בא
כחג המצות, אינו בא כחג השבועות וּבַחַג הַסֻּכּוֹת. וסברה הגמרא,
שכוונתו לדרוש שכשם שאין קרבה תודה בכל הפסח משום לחמי
החמץ שבה, כמו כן אינה קרבה בעצרת ובכל חג הסוכות, ואף לא
בחולו של מועד, ולכן מקשה: מתקף לה רבי ירמיה, והלא אין
סברא כלל לאסור הקרבה בחול המועד דהשתא פלוני מסלתינן
– הרי הותר בו אפילו ללקוט עצים מן המחובר לצורך המועד,
הקרבת נדרים ונדבות מבעיא [אין צריך לומר] שמותר.
מיישבת הגמרא: אמר אביי, בהקדמה של תודה בולי עלמא לא
פליגי דשרי בחול המועד של סוכות, כי פליגי תנא קמא ורבי
שמעון, מתי הזמן למיקם עליה [לעמוד עליה, לעבור] בליל
התאחר. שדרשו חכמים (ראש השנה ד:): ממה שנאמר (דברים טז
טז), 'שלוש פעמים בשנה יראה כל זכורך את פני ה' אלוךך
במקום אשר יבחר, כחג המצות וּבַחַג הַשְּׁבֻעוֹת וּבַחַג הַסֻּכּוֹת, ולא
יראה את פני ה' ריקס'. ודי היה ליכתב 'שלוש פעמים בשנה',
שהרי הוזכרו הרגלים בפסוקים הקודמים, ולמה נאמר 'כחג